

OKROGLA MIZA: PODEŽELJE NA PREIZKUŠNJI

Alenka Fikfak, Alma Zavodnik Lamovšek, Ana Barbič

Ob upokojitvi našega dolgoletnega sodelavca izr. prof. dr. Antona Prosenja je bila v sredo, 26. maja 2010, ob 17. uri v veliki dvorani Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani organizirana okrogla miza na temo »Podeželje na preizkušnji«, na kateri je bila predstavljena tudi znanstvena monografija z enakim naslovom. Glavna organizatorja sta bila Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani in Geodetski inštitut Slovenije. Srečanje je bilo namenjeno akademski razpravi o stanju in prihodnosti slovenskega podeželskega prostora. Na začetku sta spregovorila dekan Fakultete za gradbeništvo in geodezijo prof. dr. Matjaž Mikoš in rektor Univerze v Ljubljani prof. dr. Radovan Stanislav Pejovnik.

Spodbudo k pestri in vsebinsko bogati razpravi so v uvodni besedi prispevali priznani strokovnjaki, raziskovalci s področja urejanja in načrtovanja prostora. Prvi govornik, dr. Davorina Gazvoda, profesor za krajinsko oblikovanje na Biotehnični fakulteti Univerze v Ljubljani, prodekan za področje krajinske arhitekture in predstojnik Katedre za krajinsko planiranje in oblikovanje, se je dotikal perečega vprašanja širjenja urbanizacije, procesa urejanja podeželja in spreminjanja rabe prostora. Rabe niso predvidene, še zlasti pa pogosto niso usklajene. V realnosti se pojavlja vprašanje, kako ustrezno usmerjati pozidavo in druge strukturne spremembe v podeželskem prostoru, ki niso odvisne samo od rabe prostora. Sledila je razprava doc. dr. Božene Lipej, ki predava nepremičninsko tematiko na Evropski pravni fakulteti in od leta 2008 vodi največje slovensko geodetsko podjetje Geodetski zavod Slovenije, d. d. Naj navedemo nekaj poudarkov iz razprave: razdrobljenost kmetijskih zemljišč; kako naj bi se tudi geodetska stroka intenzivneje vključevala v reševanje problematike razdrobljenosti in razpršenosti kmetijskih zemljišč. Sledila je dr. Marija Markeš, vsestranska strokovnjakinja s področja kmetijskih znanosti, prihaja z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kjer je prav v maju prevzela vodenje sektorja za strukturno politiko in razvoj podeželja. Navajamo nekaj pglavitnih misli: pomen javnega sektorja in javnega denarja za razvoj podeželja včeraj in danes; z ukrepi po letu 1990 in s pristopanjem k EU po letu 2000 se je podeželje okrepilo in stabiliziralo; vse bolj se uveljavlja potreba po redefiniranju javnih služb, pri katerih naj bi se okrepila vloga stroke, kar bi omogočalo iskanje odgovorov glede na spremenjene razmere. Sklepno misel uvodnih govornikov je vodil prof. dr. Dušan Plut z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, doktor geografskih znanosti, med številnimi dejavnostmi predsednik nadzornega odbora slovenskega sklada za razvoj podeželja, strokovnjak s področja varstva geografskega okolja, geografije naravnih virov in hidrogeografije. Razprava se je dotaknila odnosa do okolja; ozaveščenosti

glede vrednot, ki nas obkrožajo; možnosti za kakovostno sobivanje s spoštovanjem do vrednot okolja: slovensko podeželje na novi ekosistemski preizkušnji, ekosistemske storitve – »brezplačna« podeželska storitev? Govorilo se je tudi o vlogi slovenskega podeželja v prihajajočem obdobju (ne)udejanjanja trajnostne paradigme in sodobnega večplastnega pojmovanja samooskrbe: vodooskrbne, energetske, ekosistemske in prehranske.

Pestro razpravo, ki se je zaradi številnih misli in raznolikih vprašanj razvijala še naprej v neformalnem delu, je odprla prof. dr. Ana Barbič, ki je predstavila nekaj misli o monografiji ter opozorila na vlogo človeka in skupnosti na podeželju. Pri načrtovanju rabe podeželskega prostora in odločanju o razvojnih programih in projektih podeželskih skupnosti je poleg domačega prebivalstva nujno upoštevati tudi, da podeželje privablja prebivalstvo mest s specifičnimi prostorskimi zahtevami. Številni sogovorniki iz občinstva so samo še potrjevali ključne teme: širitev urbanizacije, razdrobljenost zemljišč, vloga kapitala, socializacija prostora in sodobni podeželan, interes javnega in države ter spoštovanje vrednot okolja. Uresničevanje paradigme vzdržnega razvoja na podlagi prostorskih danosti in človeških virov, interdisciplinarnih spoznanj in izobraževanja širše javnosti za ustvarjalno sodelovanje v razvojnih snovanjih so cilji in želje urednic in piscev monografije ter tudi udeležencev okrogle mize.



Slika: Voditeljici in uvodničarji okrogle mize: doc. dr. Alma Zavodnik, doc. dr. Alenka Fikfak, prof. dr. Davorina Gazvoda, doc. dr. Božena Lipej, dr. Marija Markeš, prof. dr. Dušan Plut (z leve proti desni).

Vsebinskemu delu okrogle mize je sledilo prijetno druženje in še nadaljnje razpravljanje o pereči problematiki, ob katero se spotaknemo pri vsakodnevnem delovanju.

Zahvaljujemo se sponzorjem in podpornikom, ki so omogočili realizacijo dogodka. To so: UL

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Geodetski inštitut Slovenije, Digi Data, d. o. o., Geodetski zavod Slovenije, IGEA, d. o. o., Geodetski zavod Celje, d. o. o., Zadrúžna zveza Slovenije, z. o. o., ID: doma, ABC GEO, d. o. o., ACER, d. o. o., in LUZ, d. d.

Besedilo: organizatorke okrogle mize in urednice monografije:

doc. dr. Alenka Fikfak

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

prof. dr. Ana Barbič

Fotografija: Miha Konjar